

ledes hithörande bestämmelser i nu gällande tulltaxa måtte få följande förändrade lydelse:

Kaffe ..... 1 skålp. 10 öre.
brändt och alla till kaffe-surrogat användbara växter ..... 1 skålp. 15 öre.

Socker:

raffineradt alla slag, såsom topp-, kandi- och kak- samt krossadt och pulveriseradt socker 1 skålp. 12 öre.
oraffineradt:

a) till färgen icke mörkare än den i verldshandeln gällande holländska standard, hvarå normalprof genom General-tullstyrelsens försorg hålles vederbörande tullkammare tillhanda ..... 1 skålp. 12 öre.

b) till färgen mörkare än nämnda standardnummer, äfven om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd ..... 1 skålp. 8 öre.

Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1872.

John Ericson.

N:o 3.

Af Herr Liss Olof Larsson: Om upphäfvande af den, enligt gällande brännvinsförsäljnings-författning, vissa gästgiverier medgifna rätt att utskänka brännvin.

Om den fråga, uti hvilken jag nu går att motionera, vore af den ringa vikt, som åtskillige talare, de der uppträd, då samma fråga förr diskuterats inom såväl denna som Första Kammaren, tyckas förmena, skulle jag visst icke ännu en gång besvära Riksdagen med densamma; men för den ort jag tillhör är den af sådan betydelse, att jag illa skulle uppfylla min pligt,

om jag skulle låta henne falla, efter det missöde som drabbade henne sistlidne riksdag.

Af Bevillnings-Utskottet vid sista lagtima riksdag, som då behandlade min då väckta motion om upphäfvandet af den i 12 § af gällande lag om bränvinsförsäljning vissa gästgifverier förunnade rättighet till utskänkning, tillstyrktes på af Utskottet anförda skäl: »att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka vilkor den gästgifverierna nu tillkommande utskänkingsrätt må kunna inskränkas eller möjligen aflösas, samt derefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag». Detta bifölls i Andra Kammaren med 84 röster emot 26, som voro för afslag; men afslogs i Första Kammaren, hufvudsakligen på den grund, att frågan icke ansågs ega den vikt, att man med densamma borde besvara Kongl. Maj:t. Att man från flera andra delar af vårt land anser denna fråga af så underordnad beskaffenhet, gläder mig på det högsta, ty jag kan ej draga annan slutsats deraf, än att man i dessa trakter är befriad från dessa för befolkningen så ytterst olycksbringande utskänkingsställen, och befinner sig i den lyckliga ställning, att kommunerna sjelfva få bestämma, huruvida utskänkning eller utminuterung af bränvin må inom kommunen ega rum eller ej; men på samma gång måste jag beklaga, att just de, som sjelfva äro i åtnjutande af en sådan, icke allenast för den enskilde utan för kommunen och det allmänna så vigtig företrädesrätt, skola motsätta sig deras, som äro i saknad af samma förmån, framställningar om att få komma i åtnjutande deraf, utan att staten derpå behöfver göra någon slags uppoffring. Men, invändes det vanligen, att borttaga denna rättighet vore ett våld emot de gästgifvare, som deraf äro innehafvare, ty denna rättighet blef dem gifven vid 1853—1854 årens riksdag, på den grund, att de hemman, som varit till gästgifverier anslagna, förvärfvat sig ett högre värde genom den åtföljande utskänkingsrättigheten. Om en sådan rättighet verkligen förefanns före den tiden, var den dock otvifvelaktigt utaf ett ganska ringa, om ens något värde, och närmast jemförlig med den rätt hvarje jordbrukare, enligt 42 § af 1845 års bränvinsförsäljningslag, egde att till underhafvande och arbetare försälja bränvin. När en sådan rättighet förefanns för arbetsgifvare, då vill det synas, som om gästgifveriernas rätt till utskänkning icke egde mycket värde; och när man kunde borttaga en sådan försäljningsrätt för arbetsgifvaren — jordbrukaren, utan något slags ersättning, och när man likaså utan ersättning kunde borttaga husbehofsbränningen: hvadan då denna ömhet för dessa jordbrukare, som benämnas »gästgifvare»?

Om man dessutom vill se till, huru det förhåller sig med de rättigheter, i afseende å utskänkning, som gästgifvarne egde tiden före 1855,

så visar det sig, så vidt jag kunnat finna, att i 1734 års lag finnes ingen rättighet för gästgifvare att försälja bränvin; det var först år 1800 som en sådan rättighet erhöles, och då till en ganska ringa del, och ännu år 1845, i den bränvinsförsäljningslag, som då utkom, stadgas i 42 §, att bränvin till mindre belopp än *en* kanna icke finge försäljas vid andra gästgifvaregårdar än der, hvarest man var ovilkorligt skyldig att tillhandahålla mat. I 57 § af samma lag stadgades derjemte: »för de gästgifverier, hvilkas innehafvare vilja i minut försälja bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, kommer att i afseende å denna försäljningsrätt, utom den vanliga bevillningen, erläggas från 6 till och med 50 R:dr Banko»; gästgifvaren skulle således, om han ville hafva rättighet att i minut försälja bränvin, derfor erlægga en särskild skatt. Af detta synes, att rättigheten till bränvinsförsäljning icke var en gästgifveriet åtföljande förmån, utan dess förvärfvande berodde på särskild ansökning af gästgifvaren, då han i och med detsamma måste underkasta sig särskild beskattning för densamma. Denna lag var gällande ända till 1855 års författning i ämnet blef gällande. Huru man, under sådana förhållanden, kunde komma till den uppfattning, att gästgifverierna derigenom erhållit ett högre värde, är för mig ofattligt.

Att den vissa gästgifverier åtföljande utskänkningsrättighet icke kan vara till någon fördel för de skjutsningsskyldige, är tydligt och klart, då gästgifvaren icke har någon skyldighet sig ålagd att utöfva densamma, utan kan när som helst, och utan att de skjutsningsskyldige deröfver hafva att yttra sig, för alltid förverka rättigheten till utskänkning. Vore det åter en fördel för de skjutsningsskyldige, att gästgifveriet har en sådan rättighet, så vore det en orättvisa, enär icke alla skjutsningsskyldige vore förunnade samma förmån. Men långt ifrån att en sådan gästgifveriet åtföljande rättighet är till fördel för de skjutsningsskyldige, är den tvärtom till ganska stor skada; ty der gästgifvaren sjelf icke vill såsom entreprenör åtaga sig skjutsen, möter ofta mycken svårighet att erhålla en sådan, därför att de fleste, dess bättre, hysa både fruktan och afsky för krogen, i hvars närhet de såsom skjutsentreprenör måste vistas.

På grund af hvad jag nu i korthet anfört, och på de skäl jag åberopat i min vid sista riksdag i ämnet väckta motion, vågar jag ännu en gång vördsamt föreslå:

att Riksdagen måtte besluta upphäfvandet af den, enligt 12 § af gällande lag om bränvinsförsäljning, vissa gästgifverier tillkommande utskänkningsrätt.

Skulle Riksdagen fortfarande anse frågan behöfva en bättre utredning, än den Utskottet är i tillfälle att lemna innan den företages till afgörande, får jag alternativt föreslå,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, om och under hvilka vilkor den vissa gästgifverier nu tillkommande utskänkingsrätt må kunna inskränkas, samt derefter i detta hänseende till Riksdagen afgifva förslag. Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles.

Stockholm den 17 Januari 1872.

Liss Ol. Larsson.

Häruti instämma:

C. Johanson.

J. E. Ericsson.

N:o 4.

*Af Herr **Liss Olof Larsson:** Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående utvidgad examensrättighet för Carolinska mediko-kirurgiska Institutet.*

Redan vid 1840—1841 årens riksdag, då Kongl. Maj:t åskade ett förhöjdt anslag till Carolinska Institutet, beviljades detta af Rikets Ständer, under vilkor, »att Institutet erhöles en sådan organisation, att pålitliga och tillvanda läkare för alla delar af medicinalverket till statens tjenst kunde vid samma Institut danas». Men oaktadt det högre anslaget utgick, fastades ej något afseende vid det gjorda vilkoret, hvadan 1847—1848 årens Riksdag fann sig föranlåten att hos Kongl. Maj:t anhålla om nedsättande af en komité för utarbete af förslag till medicinska undervisningens ord-